

Datum raad 4 november 2021

Zaaknummer 1948410732

Datum college -

Portefeuille Raad

Onderwerp Rekenkameronderzoek "Integraal Veiligheidsplan: thema zorg en veiligheid"

Samenvatting

In 2018 is het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2019-2022 vastgesteld. Ongeveer halverwege de looptijd beziet het rekenkameronderzoek hoe het IVP vertaald is naar de praktijk en in hoeverre de doelen en ambities worden gerealiseerd. Het onderzoek richt zich op één van de strategische thema's van het IVP, te weten op de verbinding tussen Zorg en Veiligheid, omdat dit thema het meest lokaal verankerd is. Het onderzoek is uitgevoerd door Bureau Alpha i.s.m. Bureau Unravelling in de periode november 2020 tot eind juli 2021.

Relatie met programmabegroting en/of Mijlpalen van Meerijstad

Openbaar bestuur

Behandeling in commissie

20 oktober 2021

Ontwerpbesluit gemeenteraad

De gemeenteraad besluit:

1. Kennis te nemen van het rekenkameronderzoek "Integraal Veiligheidsplan Meerijstad";
2. de aanbevelingen over te nemen en waar mogelijk te verankeren in nieuw of aangepast beleid of beleidsuitvoering;

Waarom naar de raad

Ten behoeve van zijn kaderstellende en controlerende rol maakt de raad gebruik van onderzoeksbevindingen van de rekenkamercommissie.

Aanleiding

Omstreeks halverwege de beleidsperiode van het IVP achtte de rekenkamercommissie een geschikt moment om de stand van zaken op te maken door middel van een rekenkameronderzoek. Het onderzoeksonderwerp is gekozen na consultatie van het fractievoorzittersoverleg, dat haar in die keuze steunde.

Argumenten

De centrale onderzoeksvraag luidde:

“Waar staat de gemeente Meierijstad in het realiseren van de ambities en doelen op het gebied van het thema “zorg en veiligheid” zoals verwoord in het IVP, en wat zijn eventuele aandachtspunten voor de toekomst?”

De deelvragen luiden:

- 1) *Wat zijn de ambities en doelen van de gemeente Meierijstad op gebied van Veiligheid?*
- 2) *Hoe zijn deze ambities en doelen vertaald in beleid en uitvoeringsplannen?*
- 3) *Hoe geeft de gemeente haar regierol in het realiseren van haar doelen uit het IVP vorm?*
- 4) *Hoe krijgt de samenwerking van gemeente Meierijstad met de vijf andere gemeenten vorm?*
- 5) *Hoe wordt uitvoering gegeven aan de ambities in het IVP?*
- 6) *Wat zijn succes- en faalfactoren in het uitvoering geven aan het IVP?*
- 7) *Hoe verhoudt de uitvoering zich tot de ambities en doelen in het IVP?*
- 8) *Welke mogelijkheden heeft de gemeenteraad om (bij) te sturen op het realiseren van het IVP?*

Hoofdconclusie¹

De gemeente Meierijstad is vooruitstrevend en ambitieus in wat zij wil bereiken op het vlak van integrale veiligheid. Dit blijkt in de eerste plaats uit de brede scope van het IVP, dat inzet op vier strategische thema's en een groot aantal activiteiten bevat. Binnen het specifiek onderzochte strategisch thema 'Verbinding zorg en veiligheid' gaat het om 42 activiteiten verdeeld over vier subthema's: kwetsbare groepen (zoals personen met verward gedrag); jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit; mensenhandel en arbeidsuitbuiting; en polarisatie en radicalisering.

Veel van de activiteiten zijn erop gericht om vroegtijdig problemen te signaleren. De gemeente wil aan de voorkant van de problematiek komen en daarop acteren. Hoewel een relatie tussen de ondernomen activiteiten en het IVP lastig te leggen is, kan wel worden gesteld dat de gemeente op alle subthema's intensief inzet. Dit doet vermoeden dat er ten minste relevante resultaten bereikt kunnen worden binnen de beleidsperiode. We zien dit terug in de vergelijking van plannen, de realisatie zoals blijkt uit de voortgangsrapportage (zie bijlage 10) en uit de gesprekken.

De aanpak vergt samenwerking met partners zoals politie, zorginstellingen en welzijnsorganisaties. De gemeente pakt het optuigen van deze samenwerking voortvarend op. Dat blijkt uit de regierol die de gemeente naar zich toe trekt, uit het realiseren van intergemeentelijke samenwerking, maar ook uit het nemen van verantwoordelijkheid voor een groter gebied. Uit het onderzoek blijkt dat de gemeente zich een goede partner toont. Ook is te zien dat de gemeente graag het voortouw neemt, er niet voor terugdeinst om waar nodig af te wijken van vastgestelde werkprocessen, een lerende houding laat zien en steeds op zoek is naar inhoudelijke verdieping.

¹ Voor de uitwerking in deelconclusies, zie het onderzoeksrapport

We zien dat de voortvarende uitvoering ook concrete resultaten oplevert met te verwachten positieve effecten. Resumerend: de gemeente is zowel op bestuurlijk als op ambtelijk niveau vooruitstrevend en ambitieus. Op het gebied van de integrale veiligheid doet ze de goede dingen en doet veel dingen goed.

Er is ook een keerzijde. Het college heeft er niet voor gekozen om doelen in termen van resultaten of beoogde maatschappelijke effecten te formuleren. Dat maakt de realisatie van de doelen lastig meetbaar en maakt het voor de gemeenteraad lastig nagaan hoe de gemeente ervoor staat in de realisatie van haar doelen en ambities. Ondanks dat de "SMART-ness" hier ontbreekt, geven de periodieke voortgangsrapportages de raad wel enigszins een beeld van waar de gemeente staat. Ten aanzien van de voorgenomen activiteiten is duidelijk dat het college (en de ambtelijke organisatie) de lat hoog legt. We zien dat verschillende activiteiten door het college kunnen worden opgepakt, maar dat er tegelijkertijd ook geen duidelijke keuzes worden gemaakt en dat een heldere verbinding met het IVP ontbreekt. Verder kunnen op onderdelen de samenwerkingsafspraken nog wat beter. Kijkend naar 2020 is te zien dat het niet kunnen opstarten van een deel van de activiteiten met de coronacrisis verband houdt. Er is, mede hierdoor, niet bereikt wat voor het jaar gepland stond.

AANBEVELING 1

Heldere keuzes en afbakening van taken van de gemeente zijn nodig om te waarborgen dat de nadruk niet te veel ligt op kwantiteit (veel activiteiten), maar ook voldoende blijft liggen op kwaliteit (effectieve activiteiten). Als systematisch een afgewogen en realistische keuze wordt gemaakt over de complexiteit van casuïstiek, wordt het ook mogelijk om met partners een effectieve aanpak vorm te geven. Voer periodiek het gesprek met de burgemeester als verantwoordelijke openbare orde en veiligheid, om na te gaan hoe gemaakte keuzes zich verhouden tot het IVP.

AANBEVELING 2

Formuleer specifieke en meetbare doelen, die zowel intern als extern herkenbaar en werkbaar zijn. Dit kan bijvoorbeeld door na te gaan tot welke resultaten de huidige activiteiten in het IVP zouden moeten leiden.

AANBEVELING 3

Maak als gemeente expliciet wat de eigen regierol behelst, wat daarin de verwachtingen ten aanzien van de verantwoordelijkheden van partnerorganisaties zijn en maak hierover onderling afspraken.

AANBEVELING 4 zie hierna bij Bestuurlijke zienswijze college

Maak als gemeente gebruik van regionale voorzieningen zoals het veiligheidshuis, op het moment dat complexe casuïstiek - waarbij de combinatie 'straf en zorg' nodig is - vastloopt.

AANBEVELING 5

Genereer sturingsinformatie door - samen met partners - in te zetten op het systematisch verzamelen en bijhouden van (bijvoorbeeld) meldingen en casuïstiek die besproken en aangepakt is. Een systeem van monitoring en periodieke verslaglegging is nodig, zonder dat dit verzandt in het bijhouden van onnodige detailinformatie. Hierbij kan de gemeente gebruik maken van cijfers die partners (politie, CvTB, GGD, et cetera) al verzamelen en deels ook al (geanonimiseerd) aanleveren.

Bestuurlijke zienswijze van het college

De overwegend positieve zienswijze van het college is in het onderzoeksrapport opgenomen als bijlage 11. Het college onderschrijft de algemene conclusie en neemt de deelconclusies en aanbevelingen ter harte. Het voorziet de aanbevelingen puntsgewijs van commentaar en geeft hierbij aan niet te kunnen instemmen met aanbeveling 4. De rekenkamercommissie heeft hierop gereageerd in een nawoord dat u aantreft als Bijlage 12 van het rapport.

Kanttekeningen

In het nawoord nuanceert de rekenkamercommissie de bedoeling van aanbeveling 4, die niet zozeer een kritiek inhoudt op het zo lang mogelijk regie blijven voeren in complexe problematiek, maar een methodische handreiking doet voor het vroegtijdig signaleren wanneer casuïstiek vastloopt. Dit maakt een effectievere inschatting mogelijk wanneer het zorg- en veiligheidshuis moet worden ingezet.

Communicatie

Door middel van publicatie van het rapport op uw vergaderapp iBabs en op de website van Meierijstad alsook door plaatsing op de lijst van Ingekomen stukken voor de raad.

Participatie

Zie hiervoor de lijst van geraadpleegde personen/geïnterviewden in bijlage 8 van het rapport..

Financiële toelichting

Het onderzoek wordt uitgevoerd binnen het voor rekenkameronderzoek beschikbare budget.

Planning

De bestuurlijke besluitvorming over het rapport vindt plaats in de raad van 4 november 2021.

Rechtsbescherming

Er staat geen rechtsbescherming open tegen rapporten van de rekenkamercommissie, noch tegen de besluitvorming daaromtrent.

Monitoring en evaluatie

Mogelijk een doorwerkingsonderzoek van de rekenkamercommissie om vast te stellen of en zo ja hoe de aanbevelingen in beleid of beleidsuitvoering zijn verwerkt.

Bijlagen

1. Het onderzoeksrapport ““Integraal Veiligheidsplan Meierijstad” van de rekenkamercommissie Meierijstad.

Onderliggende documenten

Een drietal filmportretten behorende tot het onderzoek

https://www.meerijstad.nl/home/rekenkamerrapport-zorg-en-veiligheid-ivp_43811/

Namens de rekenkamercommissie,
de griffier,

A.F.J. Franken

De raad van de gemeente Meierijstad,

Gezien het voorstel van de griffier van 27 september 2021;

Gelet op Hoofdstuk IVb van de Gemeentewet;

Besluit gemeenteraad:

1. Kennis te nemen van het rekenkameronderzoek “Integraal Veiligheidsplan Meierijstad”;
2. de aanbevelingen over te nemen en waar mogelijk te verankeren in nieuw of aangepast beleid of beleidsuitvoering;

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 4 november 2021

De raad voornoemd,

De griffier,

De voorzitter,

A.F.J. Franken

ir. C.H.C. van Rooij